

СХВАЛЕНО
Рішення виконавчого
комітету
від 18.08.2021 № 364

ПРОГНОЗ
бюджету Херсонської міської територіальної громади
на 2022 – 2024 роки
(21553000000)
(код бюджету)

I. Загальна частина

Прогноз бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки (далі – Прогноз) розроблено відповідно до статті 75¹ Бюджетного кодексу України, діючого Податкового та Бюджетного кодексів України та інших законодавчих актів, що стосуються місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин.

Показники Прогнозу сформовано на підставі положень Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки, основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 548, а також на основі комплексного аналізу економічної ситуації, стану фінансового потенціалу, оцінки досягнутого рівня розвитку економіки і соціальної сфери міста. Прогноз враховує положення Програми економічного і соціального розвитку міста Херсона на 2019-2021 роки, затвердженої рішенням Херсонської міської ради від 21 грудня 2018 року № 1783 (зі змінами), місцеві галузеві програми на відповідний період, затверджені міською радою, та основні напрями розвитку громади на 2022 і 2024 роки.

Прогноз є стратегічним документом планування показників бюджету міської територіальної громади на середньостроковий період і основою для складання проекту бюджету на 2022 рік.

Мета Прогнозу полягає у запровадженні середньострокового бюджетного прогнозування для встановлення взаємозв'язку між стратегічними цілями розвитку міста та можливостями бюджету.

Для досягнення мети Прогнозу планується забезпечити виконання наступних завдань:

- забезпечення надходжень до бюджету територіальної громади з урахуванням позитивної динаміки у порівнянні з попередніми роками;
- визначення резервів росту доходів бюджету міської територіальної громади;

- прогнозування обсягів видатків, пов'язаних із продовженням вже існуючих бюджетних програм, та визначення наявності фінансового ресурсу для планування нових бюджетних програм;
- забезпечення фінансування інвестиційних проєктів, що мають термін реалізації більше одного року;
- підвищення результативності та ефективності видатків бюджету;
- підвищення прозорості бюджетного процесу;
- посилення бюджетної дисципліни та контролю за використанням бюджетних коштів;
- підвищення рівня відповідальності учасників бюджетного процесу.

Прогноз містить цілі державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник коштів бюджету міської територіальної громади, та показники їх досягнення на 2022 – 2024 роки у межах визначених граничних показників видатків та надання кредитів.

Виконання прогнозних показників бюджету в середньостроковому періоді дозволить:

- реалізувати цілі державної політики та місцевого розвитку, включаючи покращення якості надання публічних послуг та комфортності проживання жителів громади;
- забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ та виконання заходів, передбачених міськими цільовими (комплексними) програмами;
- забезпечити передбачуваність та послідовність бюджетної політики;
- впровадити соціальні стандарти;
- запровадження дієвих заходів з енергозбереження.

Прогноз бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки зорієнтований на формування сприятливого економічного середовища, забезпечення збалансованості та стабільного функціонування бюджетної системи міста, стимулювання інноваційно-інвестиційної складової економіки міста, встановлення взаємозв'язку між соціально-економічними цілями розвитку регіону і можливостями бюджету, забезпечення виконання гарантованих державою соціальних зобов'язань.

Можливими ризиками невиконання прогнозних показників можуть бути зростання тарифів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв на 5 % і більше у порівнянні з показниками, врахованими у Прогнозі, невиконання прогнозних показників доходів бюджету на 5 % і вище, підвищення рівня інфляції, наслідки поширення коронавірусної інфекції COVID – 19. Заходами з мінімізації впливу фіскальних ризиків на показники бюджету є здійснення заходів з енергозбереження, покращення адміністрування податків і зборів, зниження частки тіньової економіки, залучення грантів Міжнародних фінансових організацій, підвищення інвестиційної привабливості громади.

II. Основні прогностичні показники економічного та соціального розвитку

У 2020 році відповіддю на пандемію COVID-19 стало запровадження Україною карантинних обмежувальних заходів, що спричинили виникнення суттєвих змін як характеру розвитку економіки, так і її структури.

По-перше, з одного боку, відбулася зміна вподобань та пріоритетів у побутовому, офісному житті та потребах бізнесу, що, відповідно, відобразилося на споживанні (зокрема, зниження попиту на продукцію і послуги не першої необхідності), та, як наслідок, на виробництві. З іншого, змінилась інтенсивність використання коштів, яка істотно знизилася і поступилась місцем «притримуванню» коштів (максимальна обережність споживача у витратах на тлі невизначеності щодо як найближчої, так і віддаленої перспективи отримання доходу).

По-друге, відбувалась прискорена цифровізація в умовах мобільного переходу підприємств на нові форми організації робочих процесів (дистанційного, надомного режиму роботи та навчання), що, відповідно, створювало підвищений попит на нові цифрові послуги та надання вже існуючих послуг в цифровому форматі, у т.ч. ведення торгівлі та бізнесу.

По-третє, підвищилась роль держави не лише в питаннях підтримки вразливих верст населення, але і підтримки та захисту бізнесу, зокрема, відбувся запуск механізмів, що можуть застосовуватися і у постпандемічний період.

Також зниження попиту на продукцію і послуги не першої необхідності та обмеження міграції мало суттєвий вплив на відповідні галузі. Найбільших негативних втрат від пандемії зазнали: транспорт, насамперед, пасажирський; тимчасове розміщення й організація харчування; професійна, наукова та технічна діяльність (зокрема, це діяльність у сферах права, архітектури і інжинірингу, наукових досліджень і розробок та ін.); діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (зокрема, це оренда, прокат і лізинг, туристичні агентства, обслуговування будинків і територій, офісів та ін.); мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; надання інших видів послуг (зокрема, це діяльність громадських організацій, ремонту комп'ютерів, предметів особистого вжитку та побутових приладів та інших індивідуальних послуг).

Серед промислових видів діяльності найбільших втрат зазнали: виробництво продукції машинобудування внаслідок суттєвого уповільнення інвестиційної активності, зупинку роботи підприємств партнерів у країнах ЄС; виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, як суміжні види діяльності з машинобудуванням та будівництвом; металургійне виробництво – внаслідок глобального скорочення попиту на світовому ринку; виробництво меблів та деревообробна, поліграфічна промисловості (найбільше представлені малими і середніми підприємствами).

У свою чергу, після набуття першого досвіду боротьби із захворюванням та наслідками «локдаунів» для економіки, що характеризувався певною

пристосованістю суб'єктів бізнесу до нової мотивації населення, більш широким запровадженням цифрових технологій у виробничі процеси, реалізацією урядом заходів, спрямованих на пом'якшення негативних наслідків впливу пандемії COVID-19, – економічна активність поступово почала відновлюватись.

Головною підтримкою відновлення економічної активності виступив внутрішній споживчий попит.

Зростання заробітної плати у 2020 році відбувалося під впливом збереження позитивної динаміки розвитку окремих секторів економіки (оптова та роздрібна торгівля, фінансова та ІТ сфера, хімічна та фармацевтична галузі промисловості, охорона здоров'я, державне управління й оборона) в умовах збільшення попиту на продукцію/послуги даних ВЕД, а також підвищення мінімальної заробітної плати протягом року.

Упродовж 2020 видом економічної діяльності, який швидко пристосувався до нових умов функціонування, нової мотивації населення, цифрових технологій, стала роздрібна торгівля.

Зростання оптового сегменту ринку підтримувалося попитом з боку роздрібною торгівлі, а також відновленням попиту з боку окремих промислових підприємств (зокрема, хімічного та фармацевтичного виробництва в умовах підвищеного попиту на їх продукцію (захисні костюми, дезінфектори та лікарські препарати) на тлі продовження боротьби з коронавірусною інфекцією) та будівельної галузі (в рамках реалізації заходів, передбачених проектом «Велике будівництво»).

Динаміка споживчих цін у 2020 році, незважаючи на період певної невизначеності в настроях суб'єктів господарювання, пов'язаної із карантинном, в цілому була помірною та знаходилася під впливом загалом обмеженого попиту та нової мотивації населення.

Протягом 2020 року в місті відбувалось збільшення експорту товарів до країн ЄС та зменшення вартісних обсягів імпорту товарів та послуг.

Кризова ситуація суттєво позначилася і на інвестиційній діяльності. Так, більшість економічних агентів взяли інвестиційну паузу: вітчизняні – через втрату фінансових ресурсів внаслідок впливу обмежувальних виробничу діяльність карантинних заходів, іноземні інвестори – через невизначеність щодо термінів і характеру поширення захворюваності та вичікування покращення ситуації. Як наслідок, за підсумком 2020 року обсяг освоєних капітальних інвестицій скоротився.

Серед інших секторів економіки упродовж 2020 року також відбулося скорочення обсягу вантажообігу, пасажирообігу та сільськогосподарської продукції.

Наразі, як і прогнозувалось, поточні тенденції початку 2021 року формувалися під впливом тенденцій попереднього року, враховуючи вплив карантинних обмежень. З одного боку, послаблення протиепідемічних обмежень з переходом до норм адаптивного карантину у лютому після січневого «локдауну» сприяли частковому відновленню виробничої активності

окремих суб'єктів економічної діяльності. Але з іншого – мінливість ситуації з рівнем захворюваності лишається високою, що стримує розвиток.

У січні-квітні 2021 року спостерігалось зростання промислового виробництва, що в більшій мірі обумовлено ефектом низької статистичної бази порівняння квітня 2020 року у більшості підвидів промисловості. У свою чергу висока конкуренція та протекціонізм на зовнішніх ринках, низький врожай у 2020 році та інвестиційна пауза у більшості сфер економіки на тлі звуження фінансових ресурсів у підприємств продовжують бути основними стримуючими чинниками.

Негативна тенденція спостерігалась і в будівельній галузі, враховуючи несприятливі погодні умови для проведення будівельних робіт й зниження попиту з боку як реального сектору економіки, так і держави.

У свою чергу, поступово покращується стан у житловому будівництві, що продемонструвало зростання на тлі низької статистичної бази порівняння 2020 року та очікувань поживлення іпотечного кредитування за рахунок реалізації запроваджених Урядом у 2020 році програм з іпотечного кредитування та фінансового лізингу житла.

Серед сфери послуг найбільше падіння продовжується в секторі пасажирського транспорту, хоча глибина падіння зменшується з урахуванням низької статистичної бази, зокрема березня-квітня 2020 року, коли вперше було впроваджено жорсткі карантинні обмеження для стримування пандемії COVID-19 всередині країни.

В той же час, роздрібний сегмент внутрішньої торгівлі, єдиний серед основних ВЕД, продовжує активно розвиватися та демонструвати зростання, враховуючи пристосованість галузі до нових умов функціонування та стимулювання споживчого попиту (збільшення соціальних стандартів та підтримка з боку держави бізнесу та населення).

Головними рушіями росту були пристосування сфер економічної діяльності до умов та викликів пандемії COVID-19, підвищення рівня мінімальної заробітної плати з 01.01.2021 до 6000 грн.

З початку 2021 року динаміка споживчих цін значною мірою зберігала характерні ознаки другої половини 2020 року – невизначеність щодо найближчої перспективи в умовах пандемії зберігала пріоритети у споживанні на продовольчих товарах. При цьому, вагомим чинником стало підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги.

У січні-квітні 2021 року спостерігалась позитивна динаміка за показниками зовнішньої торгівлі: експорт та імпорт товарів та послуг збільшився порівняно з відповідним періодом 2020 року. Але, наразі, зростання в основному є відбитком високої цінової динаміки на зовнішніх ринках.

Незважаючи на те, що I квартал 2021 року лишався негативним з точки зору економічної динаміки, відновлення зростання, як і прогнозувалось, очікується вже починаючи з II кварталу з урахуванням низької бази порівняння минулого року та процесів вакцинації як у світі, так і всередині країни.

Тенденції економічної і соціальної діяльності Херсонської міської територіальної громади

(у % до попереднього року)

1	2020 рік (звіт)	2021 рік (затверджено)	План		
			2022 рік	2023 рік	2024 рік
1	2	3	4	5	6
Промисловість (обсяг реалізації промислової продукції)	97,2	100,1	100,1	100,1	100,1
Перевезення вантажів ¹	66,4	100,5	102,7	102,7	102,7
Перевезення пасажирів ¹	62,1	100,4	102,7	102,7	102,7
Експорт товарів	102,8	102,9	106,5	107,7	107,9
Імпорт товарів	88,5	110,6	109,2	109,4	108,6
Кап. інвестиції	71,1	126,6	100,2	100,4	100,6
Обсяги підрядних робіт, виконаних власними силами будівельних підприємств	66,7	100,1	100,2	100,4	100,8
Введення в експлуатацію загальної площі житла	45,2	183,7	108,0	108,0	108,0
Роздрібний товарооборот ²	106,4	106	110,0	110,0	110,0
Чисельність працюючих ³	100,0	99,6	99,9	100,0	100,0
Темп росту середньої заробітної плати ⁴	114,0	112,1	103,1	107,1	106,8

¹ – у 2019 році відбулася реорганізація в регіональній філії «Одеська залізниця» АТ «Укрзалізниця», дані щодо обсягу (кількості) відправлених вантажів (пасажирів) усіма видами транспорту розраховуються без урахування даних по залізничному транспорту загального користування;

² – дані наведені без урахування товарообігу підприємств інших видів діяльності, крім роздрібною торгівлі, в зв'язку із змінами у статистичній звітності;

³ – починаючи з 2021 року, управління статистики не обліковує основні показники ринку праці по Херсонській міській територіальній громаді: фонд оплати праці штатних працівників, середньооблікову кількість штатних працівників та середньомісячну заробітну плату штатного працівника. Інформація буде сформована у розрізі районів згідно з Кодифікатором адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затвердженим наказом Мінрегіону від 26.11.2020 № 290 (зі змінами);

⁴ – середньомісячна заробітна плата штатного працівника розрахована по підприємствах, установах та організаціях, які надали звіти за формами №1-ПВ (місячна) «Звіт з праці» та 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці» та надається без розрахунків, які здійснюються Держстатом України.

Промисловий комплекс міста станом на 01.01.2021 році представлений 177 великими та середніми підприємствами.

За 2020 рік промисловими підприємствами міста реалізовано промислової продукції на суму 13916,9 млрд грн, що на 398,1 млн грн менше обсягів реалізації 2019 року (зменшення 2,8%).

За очікуваннями, обсяг реалізації промислової продукції у 2021 році становитиме 13930,8 млн грн, що на 0,1% більше показника 2020 року.

Враховуючи позитивну тенденцію, що спостерігається у 2021 році, та ріст цін виробників промислової продукції, за попередніми розрахунками, темп росту показника реалізації промислової продукції становитиме: 2022 рік – 100,1%, 2023 рік – 100,1%, 2024 рік – 100,1%).

Поступове зростання економіки Херсонської міської територіальної

громади планується за рахунок активного надолуження понесених втрат шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату та стимулювання припливу капітальних вкладень у виробництво конкурентоспроможної продукції, інвестиційне забезпечення структурної перебудови економіки.

Впровадження реформ, спрямованих на покращення умов ведення бізнесу та зменшення регуляторних бар'єрів, поширення діджиталізації, створення сприятливого середовища для підприємництва, надаватиме впевненості українським товаровиробникам і спонукатиме їх розробляти та впроваджувати довготривалі стратегії розвитку виробництва з інвестиційно-інноваційним спрямуванням.

Обсяг експорту товарів підприємствами та організаціями м. Херсона за 2020 рік становив 184,1 млн дол. США і збільшився порівняно з відповідним періодом минулого року на 2,8 %, імпорту – 112,0 млн дол. США і зменшився на 11,5 %. У 2021 році обсяг експорту товарів очікується у сумі 189,4 млн дол. США, імпорту – 123,9 млн дол. США, що відповідно на 2,9% та на 10,6% більше ніж у 2020 році. На 2022 рік обсяг експорту прогнозується у сумі 201,7 млн дол. США, на 2023 рік – 217,2 млн дол. США, на 2024 рік – 234,4 млн дол. США. На 2022 рік обсяг імпорту прогнозується у сумі 135,3 млн дол. США, на 2023 рік – 148,0 млн дол. США, на 2024 рік – 160,7 млн дол. США.

Обсяг інвестицій в основний капітал у 2020 році становив 1 997,6 млн дол. США і зменшився порівняно з відповідним періодом минулого року на 28,9 %. У 2021 році обсяг капітальних інвестицій очікується у сумі 2 528 млн дол. США, що на 26,6% більше ніж у 2020 році.

Продовження активного фінансування будівництва та ремонту транспортної інфраструктури в умовах повномасштабної реалізації проекту «Велике будівництво» сприятиме подальшому розвитку у сфері інженерного будівництва (зокрема, будівництво нових доріг та покращення транспортно-експлуатаційного стану існуючих, збільшення пропускної спроможності аеропортів та залізничної інфраструктури, будівництво інженерних споруд на виробничих об'єктах), а також необхідність відновлення критичної інфраструктури та соціальних об'єктів комунальної сфери, що на тлі поширення дії проекту «Велике будівництво» на об'єкти української культурної спадщини та туристичної інфраструктури країни у сукупності підтримуватимуть розвиток будівельної сфери. На 2022 рік капітальних інвестицій прогнозується у сумі 2 533,1 млн дол. США, на 2023 рік – 2 543,2 млн дол. США, на 2024 рік – 2 558,5 млн дол. США.

Протягом 2020 року **введено в експлуатацію 21,5 тис. кв. м загальної площі житла**, що склало 45,2% рівня 2019 року (у 2019 році введено в експлуатацію 47,6 тис. кв. м житла). У 2021 році очікується введення в експлуатацію 39,5 тис. кв. м загальної площі житла. Прогнозний показник на 2022 рік становить 42,66 тис. кв. м, на 2023 рік – 46,07 тис. кв. м, на 2024 рік – 49,76 тис. кв. м.

У житловому будівництві, навіть попри здешевлення іпотечного кредитування та реалізації програм масштабної термомодернізації будівель

житлового сектору, очікується на менш динамічний розвиток протягом прогностичного періоду на тлі сформованої у попередні періоди значної пропозиції новозбудованого житла на ринку нерухомості. Загалом, у період 2022 – 2024 роки прогнозується зростання обсягів будівельних робіт у середньому на 108,0 відсотків щорічно в умовах вагомого збільшення державного фінансування будівництва.

Обсяг підрядних робіт, виконаних власними силами будівельних установ у 2020 році, становив 749,4 млн грн і зменшився порівняно з відповідним періодом минулого року на 33,3 %. У 2021 році обсяг підрядних робіт очікується у сумі 750,1 млн грн, що на 0,1% більше ніж у 2020 році.

На 2022 рік підрядних робіт прогнозується у сумі 751,6 млн грн, на 2023 рік – 754,6 млн грн, на 2024 рік – 760,6 млн грн.

Обсяг роздрібного товарообороту у 2020 році становив 15119,4 млн грн, що більше ніж у 2019 році на 904,8 млн грн або на 6,4% у фактичних цінах та на 3,8% у порівняних (зростання темпу росту товарообороту до відповідного періоду 2019 року зі 101,8% до 103,8%). У 2021 році обсяг роздрібного товарообороту очікується у сумі 16027,0 млн грн, що більше ніж у 2020 році на 907,6 млн грн або на 6% у фактичних цінах та на 3,4% у порівняних (зменшення темпу росту товарообороту до відповідного періоду 2020 року зі 103,8% до 103,4%). На 2022 рік обсяг роздрібного товарообороту прогнозується у сумі 17629,7 млн грн, на 2023 рік – 19392,7 млн грн, на 2024 рік – 21332,0 млн грн.

Загальний обсяг **перевезення вантажу** за 2020 рік, становив 824,0 тис. тонн і зменшився порівняно з відповідним періодом минулого року на 33,6 %. Очікуване виконання вантажних перевезень транспортними підприємствами Херсонської міської територіальної громади на кінець 2021 року становитиме 828,0 тис. тонн, що більше показника 2020 року на 0,5%, на кінець 2022 року прогнозується – 850,0 тис. тонн, на кінець 2023 року – 873,0 тис. тонн, на кінець 2024 року – 897,0 тис. тонн.

Прогнозується що у 2022-2024 роках за структурою перевезень автомобільний транспорт в середньому обійматиме 60% від загального обсягу перевезень, морський та річковий транспорт – 40%.

У 2020 році перевезено 46,66 млн пасажирів усіма видами транспорту (з електричним), що на 37,9% менше 2019 року. Загальний обсяг **перевезення пасажирів** усіма видами транспорту (з електричним) за 2021 рік складе, за очікуваннями, 46,85 млн осіб, що на 0,4% більше 2020 року. Прогнозний показник на 2022 рік становитиме 48,11 млн осіб, на 2023 рік – 49,41 млн осіб, на 2024 рік – 50,74 млн осіб.

Стабілізація ситуації з рівнем захворюваності як в Україні, так і на території Херсонської міської територіальної громади, відновлення можливості здійснення туристичних поїздок та відповідно попиту на транспортні послуги, а також активізація виробничої діяльності в економіці, поступове оновлення застарілого рухомого складу залізничного, автомобільного, авіаційного, морського та річкового транспорту (завдяки локалізації кращих світових технологій на вітчизняних машинобудівних підприємствах транспортної галузі), створення сучасної високотехнологічної транспортної інфраструктури

та підвищення до європейського рівня надання послуг із перевезення сприятимуть зростанню рівня попиту протягом 2022-2024 років у середньому на 2,7 відсотка щорічно.

У 2020 році чисельність штатних працівників **на підприємствах, в організаціях і установах м.Херсона** підзвітних управлінню статистики, залишилася на рівні 2019 року і склала 71,3 тис. осіб. У 2021 році інформація щодо середньооблікової кількості штатних працівників буде надано у розрізі районів та сформована згідно з Кодифікатором адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затвердженим наказом Мінрегіону від 26.11.2020 № 290 (зі змінами).

Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника (без включення працівників малого бізнесу) у 2020 році склала 9668 грн, що на 14% перевищує її рівень у 2019 році. За очікуваннями у 2021 році становитиме 11175 грн, що на 12,1% перевищує її рівень у 2020 році. Прогноз на 2022 рік становить 11521 грн, на 2023 рік – 12339 грн, на 2024 рік – 13178 грн.

На кінець 2020 року заборгованість із виплати заробітної плати зменшилась на 54,6% і склала 5,679 млн грн. На кінець 2021 року очікується збільшення **заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах, організаціях та установах міста** небюджетної сфери на 67,3% (+ 3,821 млн грн) та становитиме 9,5 млн грн. На кінець 2022 року прогнозується заборгованість у сумі 9,8 млн грн, на кінець 2023 року – 10,0 млн грн, на кінець 2024 року – 10,1 млн грн.

У 2020 році в м. Херсоні кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення збільшилась порівняно з відповідним періодом 2019 року на 2 % і склала 124 одиниці. Виходячи з аналізу показників діяльності малих підприємств, на 2021 – 2024 роки їх кількість прогнозується на рівні 2020 року.

III. Загальні показники бюджету

Прогноз бюджету на 2022 – 2024 роки включає прогнозні показники бюджету громади за основними видами доходів, фінансування, видатків і кредитування, а також прогнозні показники за бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних проєктів.

Показники прогнозу на 2022 – 2023 роки бюджету територіальної громади можуть відрізнятися від показників, схвалених рішенням виконавчого комітету Херсонської міської ради від 23.12.2020 №361 внаслідок:

- 1) відхилення оцінки основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку міста від прогнозу, врахованого при складанні прогнозу бюджету громади, схваленого у попередньому бюджетному періоді;
- 2) відхилення бюджетних показників, визначених рішенням міської ради від 24.12.2020 №37 «Про бюджет Херсонської міської територіальної громади

на 2021 рік» (зі змінами), від аналогічних показників, врахованих у прогнозі бюджету громади міста, схваленому у попередньому бюджетному періоді;

3) прийняття нових законодавчих та інших нормативно-правових актів. Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 15.12.2020 №1081-IX збережено норми зарахування до бюджетів місцевого самоврядування частини (13,44%) акцизного податку на пальне.

При розрахунку показників прогнозу бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки враховано:

1. Прогнозні показники економічного і соціального розвитку міста, підвищення розміру мінімальної заробітної плати, динаміку надходжень за 2019 – 2020 роки та очікуване виконання за 2021 рік.

2. Норми податкового та бюджетного законодавства та застосування чинних ставок оподаткування.

3. Макропоказники визначені з урахуваннями Постанови Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 р. № 548 „Про схвалення Бюджетної декларації на 2022 – 2024 роки”, яка передбачає:

– зростання валового внутрішнього продукту у 2022 році – 3,8 %, у 2023 році – 4,7 %, у 2024 році – 5,0 %;

– номінальний валовий внутрішній продукт у 2022 році – 5 368,8 млрд. грн, у 2023 році – 5 993,9 млрд. грн, у 2024 році – 6 651,0 млрд. грн;

– індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року) становитиме 106,2 % у 2022 році, 105,3 % у 2023 році, 105,0 % у 2024 році;

– індекс цін виробників (грудень до грудня попереднього року) у 2022 році – 107,8 %, у 2023 році – 106,2 %; у 2024 році 105,7 %.

4. Розмір мінімальної заробітної плати з 1 січня 2022 року – 6500 грн., з 01 жовтня 2022 року - 6700 грн (темپ приросту – 3,1 %), з 01 січня 2023 року – 7176 грн. (темپ приросту – 7,1 %), з 01 січня 2024 року – 7665 грн (темп приросту 6,8 %).

5. Розмір посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки з 01 січня 2022 року – 2893 грн., з 01 жовтня 2022 року – 2982 грн (темп приросту – 3,1 %), з 1 січня 2023 року – 3193 грн. (темп приросту – 7,1 %), з 1 січня 2024 року -3 411 грн (темп приросту – 6,8 %).

Зазначені показники є основою для складання головними розпорядниками бюджетних коштів планів своєї діяльності, місцевих програм та формування показників проєкту бюджету міської територіальної громади на 2022 рік. Формування проєкту бюджету на відповідний рік здійснюватиметься з урахуванням змін основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку міста, а також змін у нормативно-правовій базі.

Загальні показники бюджету наведено в додатку 1.

Видатки бюджету на 2022 рік складають 2 743 817,5 тис. грн (в т.ч: загального фонду 2 425 390,2 тис. грн., спеціального фонду 318 427,3 тис. грн.). Темп росту видатків складає: 2023 до 2022 – 11,5 %, 2024 до 2023 – 5,9 %.

IV. Показники доходів бюджету

Законодавчою основою формування дохідної частини бюджету Херсонської міської територіальної громади є норми Бюджетного та Податкового кодексів України.

Обсяг дохідної частини бюджету Херсонської міської територіальної громади *на 2022 рік* прогнозується в сумі 2 743 817,5 тис. грн, із них:

– Доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів) – 2 086 340,1 тис. грн, в т. ч.:

Податкові надходження – 1 904 312,8 тис. грн,

Неподаткові надходження – 167 537,3 тис. грн,

Доходи від операцій з капіталом – 9 490,0 тис. грн,

Цільові фонди – 5 000,0 тис. грн,

– Трансферти з державного бюджету – 650 372,9 тис. грн,

– Трансферти з обласного бюджету Херсонської області – 7 104,6 тис. грн.

Обсяг дохідної частини бюджету Херсонської міської територіальної громади *на 2023 рік* прогнозується в сумі 3 058 990,5 тис. грн, із них:

– Доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів) – 2 338 926,0 тис. грн, в т. ч.

Податкові надходження – 2 150 724,7 тис. грн,

Неподаткові надходження – 173 411,3 тис. грн,

Доходи від операцій з капіталом – 9 790,0 тис. грн,

Цільові фонди – 5 000,0 тис. грн,

– Трансферти з державного бюджету – 712 317,5 тис. грн,

– Трансферти з обласного бюджету Херсонської області – 7 747,0 тис. грн.

Обсяг дохідної частини бюджету Херсонської міської територіальної громади *на 2024 рік* прогнозується в сумі 3 240 007,0 тис. грн, із них:

– Доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів) – 2 470 822,2 тис. грн, в т. ч.

Податкові надходження – 2 273 466,4 тис. грн,

Неподаткові надходження – 181 909,5 тис. грн,

Доходи від операцій з капіталом – 10 446,3 тис. грн,

Цільові фонди – 5 000 тис. грн,

– Трансферти з державного бюджету – 760 925,7 тис. грн,

– Трансферти з обласного бюджету Херсонської області – 8 259,1 тис. грн.

При прогнозуванні обсягу доходів бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки враховано:

– фактичні показники економічного і соціального розвитку м. Херсон за 2020 рік;

– очікувані показники економічного і соціального розвитку м. Херсон на 2021 рік;

– прогнозні показники економічного і соціального розвитку м. Херсон на 2022 – 2024 роки;

– макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2022 – 2024 роки, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2021. № 586 та визначені Бюджетною декларацією на 2022 – 2024 роки, що затверджена постановою Кабінету міністрів України від 31.05.2021 № 548;

– застосування чинних ставок загальнодержавних податків;

– застосування індексу споживчих цін, що використовується для визначення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель населених пунктів, із значенням 100 відсотків;

– підвищення розміру прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати та посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки;

– застосування ставок місцевих податків, встановлених рішеннями міської ради від 18.06.2021 №337 «Про встановлення на території Херсонської міської територіальної громади ставок і пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки», від 18.06.2021 №341 «Про встановлення земельного податку на території Херсонської міської територіальної громади», від 18.06.2021 №340 «Про встановлення орендної плати за землю на території Херсонської міської територіальної громади», від 18.06.2021 №338 «Про встановлення ставки збору за провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у м.Херсоні», від 18.06.2021 №339 «Про справляння туристичного збору на території Херсонської міської територіальної громади», від 28.12.2011 №493 «Про встановлення ставок єдиного податку для фізичних осіб у м. Херсоні» зі змінами та доповненнями;

– зміни місцезнаходження суб'єктів господарювання – платників податків;

– фактичне виконання дохідної частини бюджету міської територіальної громади за результатами 2019 – 2020 років та 6 місяців 2021 року.

Відповідно до статей 98 – 100 Бюджетного кодексу України система бюджетного вирівнювання передбачає горизонтальне вирівнювання податкоспроможності територій залежно від рівня надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на одного жителя, шляхом передачі трансфертів.

З урахуванням прогнозу основних макроекономічних показників економічного та соціального розвитку країни, динаміки бази оподаткування, ефективності податкового адміністрування, загальні показники доходів бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки зростають.

**Загальні показники доходів бюджету Херсонської територіальної громади
у 2022-2024 роках**

Найменування показника	2022 рік			2023 рік			2024 рік		
	прогноз	Відхилення до попереднього року		прогноз	Відхилення до попереднього року		прогноз	Відхилення до попереднього року	
		+/-	%		+/-	%		+/-	%
Бюджет Херсонської міської територіальної громади (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т.ч.	2086340,1	-22131,5	99,0	2338926,0	252585,9	112,1	2470822,2	131896,2	105,6
Загальний фонд	1946919,6	6668,3	100,3	2190952,4	244032,8	112,5	2314784,5	123832,1	105,7
Спеціальний фонд	139420,5	-28799,9	82,9	147973,6	85530,1	106,1	156037,7	8064,2	105,4

V. Показники фінансування бюджету, показники місцевого боргу, гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу та надання місцевих гарантій

Показники фінансування, місцевого боргу, гарантованого міською територіальною громадою боргу та надання місцевих гарантій на 2022 – 2024 роки наведено у додатках 3, 4, 5 до Прогнозу.

Для здійснення капітальних видатків, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази установ та закладів соціально-культурної сфери, розбудови об'єктів інфраструктури міста, житлово-комунального господарства тощо планується спрямувати кошти загального фонду до спеціального фонду (бюджету розвитку).

Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку (спеціального фонду) на 2022 рік – 179 006,8 тис. грн., на 2023 рік – 294 962,3 тис. грн., на 2024 рік – 304 958,5 тис. грн.

Граничний обсяг гарантованого міською радою боргу у 2022 та 2023 роках складатиме 320 000,0 тис. грн, та у 2024 році – 288 000,0 тис. грн за місцевою гарантією, що надається Херсонською міською радою Європейському банку реконструкції та розвитку для забезпечення виконання боргових зобов'язань міського комунального підприємства «Херсонелектротранс» за кредитом, що залучається для реалізації інвестиційного проекту «Поліпшення інфраструктури громадського транспорту міста Херсона шляхом закупівлі нових тролейбусів та супутнього ремонтного обладнання, ремонту та модернізації тролейбусної контактної мережі».

VI. Показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

Прогнозні показники видатків та кредитування бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2023 – 2024 роки відображені на підставі поданих головними розпорядниками коштів пропозицій до Прогнозу, а саме:

– граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів – додаток 6;

– граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету – додаток 7.

Основним завданням бюджетної політики на місцевому рівні на 2022 – 2024 роки залишатиметься забезпечення стабільності, результативності, стійкості та збалансованості бюджету територіальної громади, ефективного використання бюджетних коштів в умовах обмеженості бюджетних ресурсів.

Фінансування видатків бюджету Херсонської міської територіальної громади, міських цільових програм на період до 2024 року здійснюватиметься в рамках жорсткої економії бюджетних коштів. У цих умовах визначальним стане підвищення ефективності видатків, що відбуватиметься на основі їх пріоритетності та оцінки ступеня досягнення очікуваних результатів.

Пріоритетними завданнями розвитку галузей є:

Освіта

- здійснення заходів для забезпечення якісної, сучасної, конкурентоспроможної та доступної освіти;

- забезпечення належного функціонування загальноосвітніх та дошкільних;

- надання освітніх послуг учням з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей;

- забезпечення доступної дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти з урахуванням реалій сьогодення;

- забезпечення належного теплового режиму, зменшення показників споживання енергоносіїв, в тому числі природного газу.

Охорона здоров'я

- підвищення рівня медичного обслуговування населення, розширення можливостей щодо його доступності та якості;

- розвиток системи медичного обслуговування населення та реформування системи охорони здоров'я;

- ефективного використання обмежених фінансових ресурсів.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

- охоплення соціальним захистом максимальної кількості сімей та малозабезпечених громадян, які потребують підтримки місцевої влади;

- поліпшення надання соціальних послуг інвалідам та дітям-інвалідам;

- підвищення рівня соціального захисту дітей-сиріт;

- всебічне зміцнення правових, моральних та матеріальних засад сімейного життя, підвищення рівня економічної активності та самостійності сімей, оптимізація їх соціального захисту, передусім тих, хто має дітей;

- оздоровлення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.

Культура і мистецтво

- запровадження системи державних стандартів щодо надання культурних послуг населенню;

- популяризація народної творчості та проведення культурно-мистецьких заходів.

Фізична культура і спорт

- створення умов для розвитку індивідуальних здібностей спортсменів та досягнення високих спортивних результатів;

-забезпечення функціонування дитячо-юнацької спортивної школи;

- підвищення рівня залучення населення до занять фізичною культурою та масовим спортом, набуття навичок здорового способу життя, зміцнення здоров'я мешканців міста та попередження захворювань;

- забезпечення розвитку олімпійських та неолімпійських видів спорту, організація фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності інвалідів, підтримка спорту вищих досягнень.

Житлово-комунальне господарство

- покращення стану будинків та умов проживання у них;

- відновлення та створення нових зелених зон культурно-масового відпочинку для мешканців міста,

- забезпечення утримання в належному стані міських доріг та покращення стану вулиць, автомобільних доріг;

- утримання в належному стані території міста;

- збереження та утримання на належному рівні кладовищ, світлофорних об'єктів, зони відпочинку, прибережної смуги, міських фонтанів;

- забезпечення функціонування системи вуличного освітлення;

- проведення заходів у сфері автомобільного та електротранспорту направлених на оновлення міського пасажирського транспорту.

Будівництво

- продовження реалізації проектів, які були розпочаті в минулі роки, що надасть можливість поетапно завершити та ввести в експлуатацію об'єкти.

- реалізація проектів будівництва (капітального ремонту, реконструкції) об'єктів соціально-культурної сфери, житлово-комунального господарства, які були розпочаті в минулі роки.

Державне управління

- організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування, керівництво та управління виконавчими органами у відповідних сферах для ефективного представлення інтересів територіальної громади та здійснення від її імені та в її інтересах функцій і повноважень місцевого самоврядування, визначених Конституцією та законами України;

- надання виконавчими органами міської ради якісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг населенню, налагодження ефективного діалогу та партнерських відносин виконавчих органів з організаціями громадянського суспільства, забезпечення участі громадськості у реалізації регіональної політики та розв'язанні питань місцевого значення.

- забезпечення принципу прозорості у діяльності виконавчих органів міської ради;

- впровадження інформаційних технологій та електронного документообігу;
- оптимізація та організація ефективної діяльності виконавчих органів міської ради.

Кредитування бюджету (додаток 8)

Надання кредитів прогнозується на 2022 рік в сумі 7 484,4 тис грн, у 2023 році – 10 023,3 тис грн, 2024 році – 26 188,2 тис грн. Повернення кредитів прогнозується на 2022 рік в сумі 7 476,3 тис грн, у 2023 році – 10 015,3 тис грн, 2024 році – 26 180,3 тис грн.

VII. Бюджет розвитку

Обсяги капітальних вкладень у розрізі інвестиційних проєктів та показники бюджету розвитку за основними видами надходжень та орієнтовними обсягами витрат у середньостроковому періоді наведені у додатках 9, 10.

Упродовж середньострокового періоду планується продовжити комплекс робіт, спрямованих на розв'язання актуальних проблем соціально-економічного розвитку міста у галузях освіти, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства та регіонального розвитку, а також забезпечити погашення місцевого боргу.

Основним фінансовим джерелом реалізації інвестиційних проєктів у 2022 – 2024 роках залишається передача коштів загального фонду до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міської територіальної громади.

VIII. Взаємовідносини бюджету з іншими бюджетами

Міжбюджетні трансферти з Державного бюджету України та Обласного бюджету Херсонської області бюджету Херсонської міської територіальної громади складають:

на 2022 рік освітня субвенція 650 372,9 тис. грн.; субвенція на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 6 329,6 тис грн.; інші субвенції з бюджету області – 775,0 тис. грн;

на 2023 рік освітня субвенція 712 317,5 тис грн.; субвенція на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 6 930,9 тис грн.; інші субвенції з бюджету області – 816,1 тис. грн;

на 2024 рік освітня субвенція 760 925,7 тис грн.; субвенція на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 7 402,2 тис грн.; інші субвенції з бюджету області – 856,9 тис. грн.

З бюджету Херсонської міської територіальної громади передбачається виділення іншої дотації на утримання виконавчих органів районних у місті рад та територіальних центрів соціального обслуговування на 2022 рік в сумі

67 351,4 тис. грн, на 2023 рік – 71 579,7 тис. грн та 2024 рік – 75 455,8 тис. грн із них:

– бюджету Дніпровського району у місті Херсон – 21 248,5 тис. грн, 22 572,1 тис. грн, 23 783,8 тис. грн;

– бюджету Корабельного району у місті Херсон – 23 374,8 тис. грн, 24 864,9 тис. грн, 26 232,1 тис. грн;

– бюджету Суворовського району у місті Херсон – 22 728,0 тис. грн, 24 142,7 тис. грн, 25 439,8 тис. грн.

Також, з бюджету Херсонської міської територіальної громади передбачається виділення іншої субвенції бюджетам районів у місті Херсон на видатки, пов'язані з організацією та проведенням громадських робіт, поховання, соціальні послуги, виконання програм «Діти» та «Ветеран», видатки з благоустрою та преміювання голів квартальних комітетів на 2022 рік в сумі 5 783,1 тис. грн, на 2023 рік – 5 709,3 тис. грн та 2024 рік – 5 965,2 тис. грн із них:

– бюджету Дніпровського району у місті Херсон – 2 245,5 тис. грн, 2 129,5 тис. грн, 2 225,1 тис. грн;

– бюджету Корабельного району у місті Херсон – 1 866,5 тис. грн, 1 898,3 тис. грн, 1 977,4 тис. грн;

– бюджету Суворовського району у місті Херсон – 1 671,1 тис. грн, 1 681,5 тис. грн, 1 762,7 тис. грн.

ІХ. Інші положення та показники прогнозу бюджету

У прогнозі бюджету Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки наявні наступні додатки:

– додаток 1 «Загальні показники бюджету»;

– додаток 2 «Показники доходів бюджету»;

– додаток 3 «Показники фінансування бюджету»;

– додаток 5 «Показники гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою чи територіальною громадою міста боргу і надання місцевих гарантій»;

– додаток 6 «Граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів»;

– додаток 7 «Граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»;

– додаток 8 «Граничні показники кредитування бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»;

– додаток 9 «Показники бюджету розвитку»;

– додаток 10 «Обсяги капітальних вкладень місцевого бюджету у розрізі інвестиційних проектів»;

– додаток 11 «Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів»;

– додаток 12 «Показники міжбюджетних трансфертів іншим бюджетам».

Додаток 4 «Показники місцевого боргу» відсутній.

Показники обсягів Херсонської міської територіальної громади на 2022 – 2024 роки будуть уточнюватися залежно від законодавчих змін у податковій політиці, показників соціального та економічного розвитку території та реальних можливостей бюджету на відповідні роки.

**Директор департаменту
бюджету і фінансів**

Роман ПІДПЕРИГОРА